Právna pomoc

Rakúsko

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

V rámci občianskoprávnych konaní existujú súdne poplatky a stranám môžu tiež vzniknúť náklady na znalcov, tlmočníkov a svedkov, cestovné výdavky strán a poručníkov vymenovaných súdom (*Kuratoren*) (pre neprítomné strany alebo strany, ktoré potrebujú poručníka), ako aj náklady spojené s verejnými oznámeniami a zastupovaním advokátom. Každá strana zo začiatku znáša vlastné náklady, ale strana, ktorá v občianskoprávnom konaní prehrá, musí úspešnej strane náklady nahradiť.

2 Čo presne je právna pomoc?

Strana, ktorá nemá dostatočné finančné prostriedky, môže na začiatku občianskoprávneho konania alebo kedykoľvek počas trvania tohto konania požiadať o právnu pomoc (v rakúskych občianskoprávnych konaniach známu pod názvom *Verfahrenshilfe*). V závislosti od žiadosti môže mať právna pomoc podobu plného alebo čiastočného oslobodenia od súdnych poplatkov a iných poplatkov a výdavkov uvedených v bode 1, ako aj podobu vymenovania advokáta na bezplatné zastupovanie.

Ak je takýto advokát vymenovaný, právna pomoc zahŕňa aj poradenstvo, ktoré advokát poskytol pred začiatkom konania.

3 Mám právo na právnu pomoc?

Právna pomoc sa poskytne len vtedy, ak daná strana na základe svojich príjmov, majetku a povinností platiť výživné nemôže uhradiť náklady uvedené v bode 1 (alebo ich časť) bez toho, aby to zasiahlo úroveň zdrojov potrebných na udržanie skromnej životnej úrovne.

Právna pomoc sa neposkytne, ak sa zamýšľaná žaloba alebo obhajoba javí ako jasne neodôvodnená alebo bez akejkoľvek šance na úspech.

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Právna pomoc sa poskytuje v rámci všetkých súdnych konaní v občianskoprávnych a obchodných veciach a na žiadateľa sa nevzťahujú žiadne požiadavky týkajúce sa štátnej príslušnosti alebo pobytu.

Ak sa právna pomoc poskytne v pôvodnom konaní (*Titelverfahren*), zahŕňa aj vykonávacie konania (*Vollstreckungsverfahren*). Strana, ktorej bola v určitom spore poskytnutá právna pomoc v inom členskom štáte EÚ, má takisto nárok na právnu pomoc v Rakúsku v konaniach súvisiacich s uznaním a výkonom rozsudku v danom spore.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Nie, ale ak sa podá žiadosť o právnu pomoc v prípade potreby (napr. v súvislosti s právnym zastupovaním v prípade prechodných opatrení), musí súd mimoriadne urýchlene dospieť k rozhodnutiu. Ak súd, na ktorom sa vedie konanie, poskytne právnu pomoc v podobe vymenovania advokáta, advokátska komora do niekoľkých dní vymenuje advokáta, ktorý bude žiadateľa zastupovať.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

V Rakúsku je možné vyzdvihnúť si príslušný formulár („ZPForm 1“) osobne na ktoromkoľvek súde prvého stupňa [okresný súd (*Bezirksgericht*), krajinský súd (*Landesgericht*)] alebo požiadať oň jeden z týchto súdov písomne. Je však dostupný aj online na https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx a na niektorých rakúskych konzulátoch. Použitie formulára je povinné.

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Vyhlásenie o majetku uvedené v žiadosti o právnu pomoc („ZPForm 1“), ktoré obsahuje zoznam aktív (príjmy a majetok, ako je hmotný majetok, zostatky na bankových účtoch, poistné zmluvy atď.) a pasív (záväzky v oblasti výživného atď.), ako aj informácie o osobe a jej životných podmienkach, sa musí vyplniť presne. Ak je to možné, mali by sa priložiť príslušné dokumenty. Uvedenie nesprávnych alebo neúplných údajov vo vyhlásení o majetku je možné potrestať pokutou a môže viesť k občianskoprávnej zodpovednosti za spôsobenú ujmu a vyústiť do trestného stíhania za podvod.

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosť o právnu pomoc („ZPForm 1“) sa musí predložiť písomne alebo ústne na súde prvého stupňa, ktorý rozhodne, či sa právna pomoc poskytne alebo zamietne. Strana však môže predložiť žiadosť o právnu pomoc aj ústne na okresnom súde v mieste svojho pobytu v Rakúsku, a to aj keď tento okresný súd nemá príslušnosť na vynesenie rozsudku v danom spore, za predpokladu, že súd riešiaci spor sídli mimo súdneho obvodu, v ktorom má strana miesto pobytu. V takomto prípade sa žiadosť postúpi príslušnému súdu.

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

O žiadosti o právnu pomoc rozhodne súd. Rozhodnutie sa pošle žiadateľovi.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Ak súd rozhodne, že právna pomoc bude zahŕňať vymenovanie advokáta, a ak sa už určila totožnosť advokáta (pozri otázku 11), má zmysel informovať danú osobu.

Vo všeobecnosti sa odporúča, aby sa získalo právne poradenstvo od odborníka pracujúceho v oblasti práva, ktorý je oprávnený zastupovať (advokát alebo notár), pred začatím súdnych konaní.

Ak však stranu nezastupuje advokát (a zastupovanie advokátom sa nevyžaduje zo zákona), môže strana podať žalobu a predložiť všetky ďalšie požiadavky, žiadosti a oznámenia požadované mimo pojednávania ústne na okresnom súde, ktorý má príslušnosť na vedenie daného konania, alebo na okresnom súde v mieste svojho pobytu.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Ak súd rozhodne, že právna pomoc bude zahŕňať vymenovanie advokáta, miestna advokátska komora vyberie podľa abecedného poradia právnika spomedzi svojich členov. Žiadateľ však môže navrhnúť konkrétneho advokáta. Hoci tento návrh nie je pre miestnu advokátsku komoru záväzný, vo všeobecnosti sa odôvodnený návrh prijme (napríklad ak advokát súhlasí a už daný prípad pozná).

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Súd môže podľa vlastného uváženia rozhodnúť o poskytnutí plnej právnej pomoci alebo žiadateľa v závislosti od jeho finančnej situácie a so zreteľom na očakávané náklady oslobodiť len od niektorých poplatkov. Právna pomoc môže zahŕňať:

dočasné oslobodenie od platby súdnych poplatkov, poplatkov týkajúcich sa svedkov a znalcov, nákladov na potrebné verejné oznámenia, nákladov na poručníka a hotovostných výdavkov poručníka alebo advokáta; oslobodenie od platby zálohy na pokrytie nákladov protistrany;

zastupovanie súdnym úradníkom alebo v prípade potreby advokátom;
náhrada nevyhnutných cestovných výdavkov, ktoré vznikli strane, aby mohla byť vypočutá alebo mohla vysvetliť skutočnosti na súde, na ktorom sa vedie konanie.
Ak však súd rozhodne vo váš neprospech, budete musieť nahradiť náklady na konanie, ktoré vznikli úspešnej strane.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Ak vám vzniknú ďalšie nevyhnutné náklady, ktoré sa nehradia z právnej pomoci poskytnutej v súlade s rozhodnutím súdu, budete ich musieť, prinajmenšom dočasne, uhradiť sami. Strana, ktorá prehrá v občianskoprávnej veci, však nakoniec musí nahradiť náklady protistrany v pomere k časti žaloby, v súvislosti s ktorou bola neúspešná (ak je napríklad žalobca úspešný v súvislosti s dvoma tretinami svojej žaloby a žalovaný je úspešný v súvislosti s jednou tretinou, žalovaný vo väčšine prípadov znáša vlastné náklady a platí jednu tretinu nevyhnutných nákladov, ktoré vznikli žalobcovi).

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Právna pomoc zahŕňa všetky etapy konaní až po ukončenie sporu (a všetky vykonávacie konania, ktoré sa následne môžu začať). Zahŕňa tak aj možné odvolania (alebo odvolacie konania).

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Súd musí vyhlásiť ukončenie právnej pomoci, ak sa zistí, že podmienky, na základe ktorých sa právna pomoc pôvodne poskytla, už nie sú dodržané (ak sa zmenia finančné podmienky strany alebo ak sa akákoľvek ďalšia žaloba alebo obhajoba javí ako jasne neodôvodnená alebo bez akejkoľvek šance na úspech), alebo musí stiahnuť právnu pomoc, ak možno dokázať, že požiadavky na poskytnutie právnej pomoci neboli v čase jej udelenia splnené. V druhom prípade musí strana vrátiť sumy, ktoré dostala, a zaplatiť advokáta, ktorý jej bol pridelený, na základe jeho sadzby.
Strana, ktorá do troch rokov od ukončenia konania získa dostatočné finančné prostriedky, je povinná vrátiť právnu pomoc, ktorá jej bola poskytnutá, za predpokladu, že to môže urobiť bez toho, aby to zasiahlo úroveň zdrojov potrebných na udržanie skromnej životnej úrovne. S cieľom posúdiť finančnú situáciu strany ju súd vyzve, aby predložila aktuálne vyhlásenie o majetku (väčšinou prostredníctvom predloženia dokumentu „ZPForm 1“ v určitom čase po skončení konania). Ak sa vyhlásenie o majetku súdu nepredloží načas a s potrebnými dokumentmi, právna pomoc sa odvolá a príslušné sumy bude treba zaplatiť.

16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí právnej pomoci možno podať na súde druhého stupňa, ktorý vydá konečné rozhodnutie. Nie je možné podať ďalšie odvolanie na najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*).

Posledná aktualizácia: 05/06/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.